

A NAGY FRANCIA FORRADALOM

????

11.A
2025.
szep. 16.

– politikai válság

a) kiváltságosok

2%

- papság
- arisztokraták

3. rend

┌ jogászok

- polgárság + értelmiség

cél: alk. mon.

jogegyenlőség

+ parasztság

bérmunkások

(városi szegények)

?

„Remélhetőleg hamarosan
véget ér a játék”

1789, gúnyrajz
a három francia rendről

b) hatnak a felvilágosodás
eszméi

...

c) királyi házaspár

XVI. LAJOS

- tehetségtelen, kedvtelen
- órák, lakatok gyűjtése, vadászat
- reims-i koronázása után hazafelé a diák ROBESPIERRE mond beszédet neki
- nehezen születik meg a trónörökös... (fitymaszűkület?)

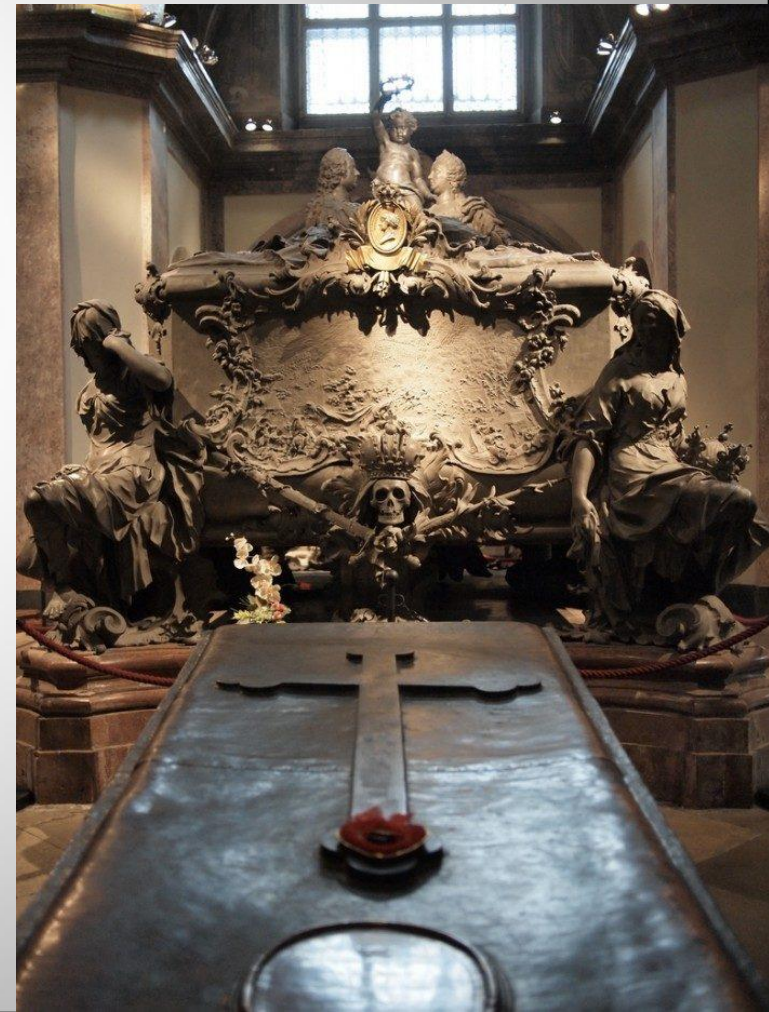

MARIE ANTOINETTE / MÁRIA ANTÓNIA – ?

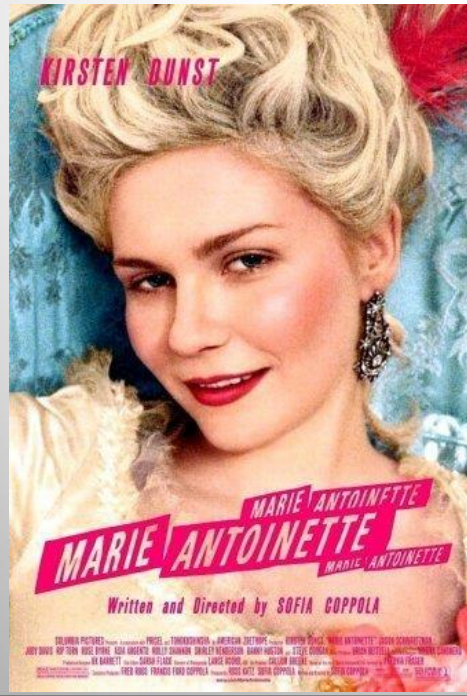
Bécs, Kapucinus kripta

?

MARIE ANTOINETTE / MÁRIA ANTÓNIA

- MÁRIA T. leánya, II. JÓZSEF húga
- „*Ha a népnek nincs kenyere, egyék kalácsot!*”
szociális érzéketlenség
- csinos, de korlátolt
- minden baj oka: „az osztrák nő”
pazarló

1. A forr. kitörése

a) 1789. máj. 5. → rendi gyűlés

– felépítése – ?

háromtáblás, egy szavazat táblánként

– 1614 óta Ø, 175 éve ← pénzügyi csőd

– nagy mozgolódás a 3. rend soraiban

egy teremben ülésezzenek

fejenkénti szavazás

3. rend 300 helyett 600 képviselő

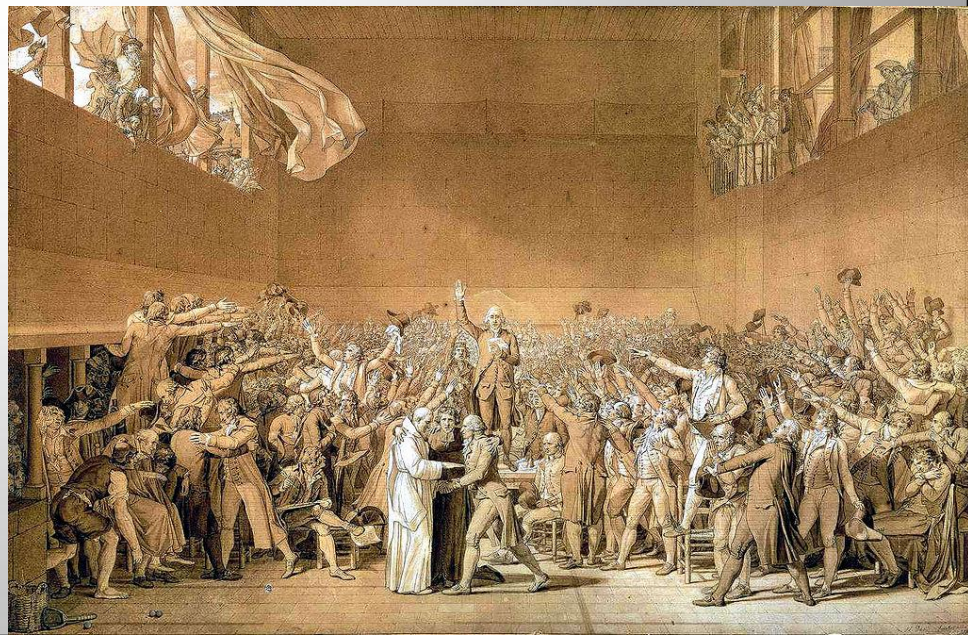
alkotmányozó nemzetgyűléssé alakulnak

kir. bezáratja a termet

labdaházi eskü: amíg nincs kész az alk., nem távoznak

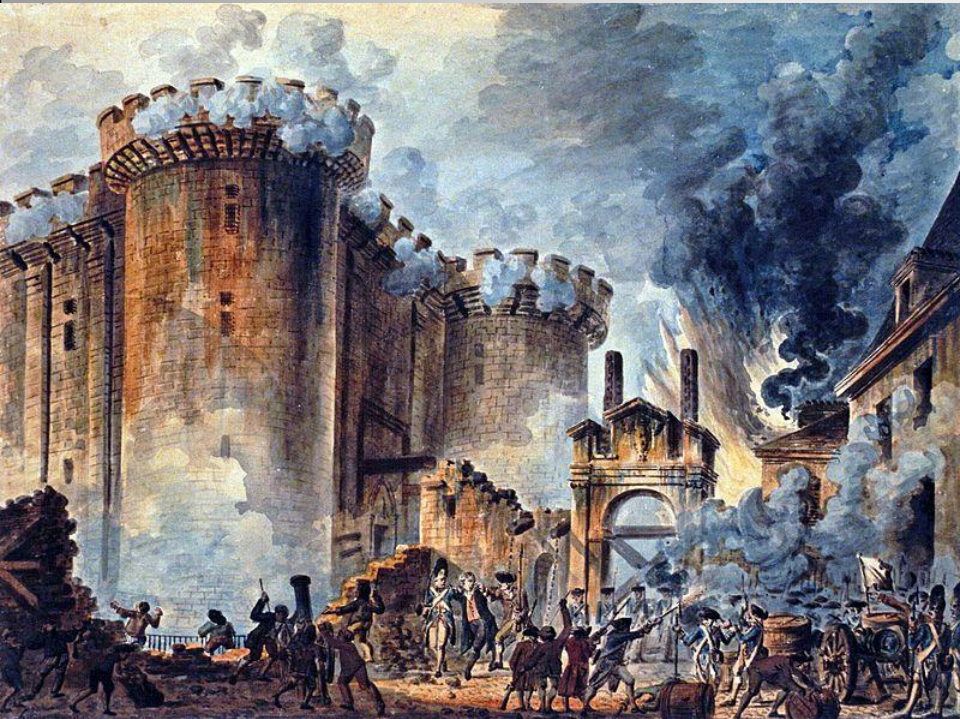
**ELSŐ JOGI GYŐZELEM
(VÉR NÉLKÜL)**

b) kir. → csapatösszevonás Párizs körül

– júl. 13. – 250 hordó puskaport szállítanak a Bastille-ba

– júl. 14. – Bastille ostroma

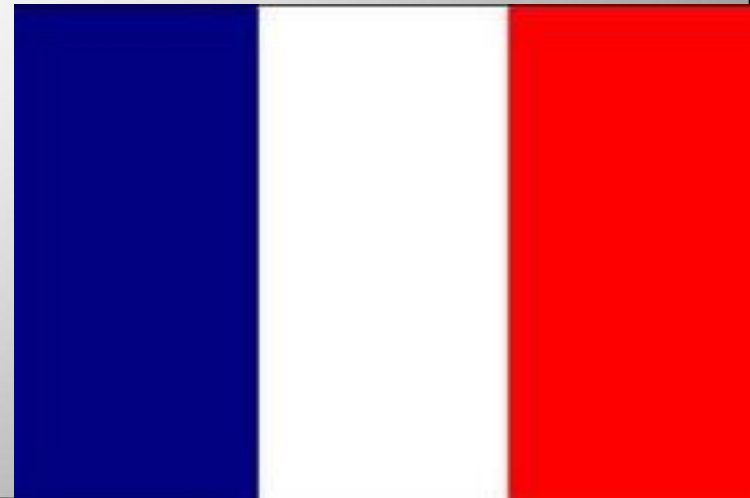
→ zsarnokság jelképe

→ 7 fogoly: 4 pénzhamisító,
2 örvült, 1 perverz nemes
kerül elő

→ KANT szokásos napi sétája
elmarad Königsbergben

– trikolór → kokárda

└ háromszínű nemzeti jelkép
színek jelentése – ?

2. A rövid életű alk. mon.

1789

- csodák éjszakája:
közteherviselés – ?
- **Alk. Ngy. dolgozik** →
- Emberi és Polgári Jogok Nyilatka.
előzmények – ?

1689, 1776, 1787, felv.

– szimbolika – !!! **TK 88. o.**

– 3, 6. → népfelség elve

– 1., 2. → ember „természetes,
elévülhetetlen jogai”:
szab., tul., bizt., elny. sz. ell.

– 6. → jogegyenlőség
(tv. előtt mindenki egyenlő)

– 6. → képviseleti rendszer

1791-i alkotmány → államforma: parlamentáris alk. mon. – TK 89/6.

1790 →

- egységes, decimális súly- és mértékrendszer

méteretalon: 1793–95 körül – ?

(Föld kezdő délkörén mért területének $1/4 \cdot 10^7$ -od része)

(1983-tól: fény vákuumban 1 s alatt megtett útjának $1/299\,792\,458$ -ad része)

- egyház és állam viszonya romlik – ?

1791: az új rend konszolidációja nem sikerül

← gazd. probléma: éhezés, feketézés

← belpolitikai ellentétek (girondista ↔ jakobinus)

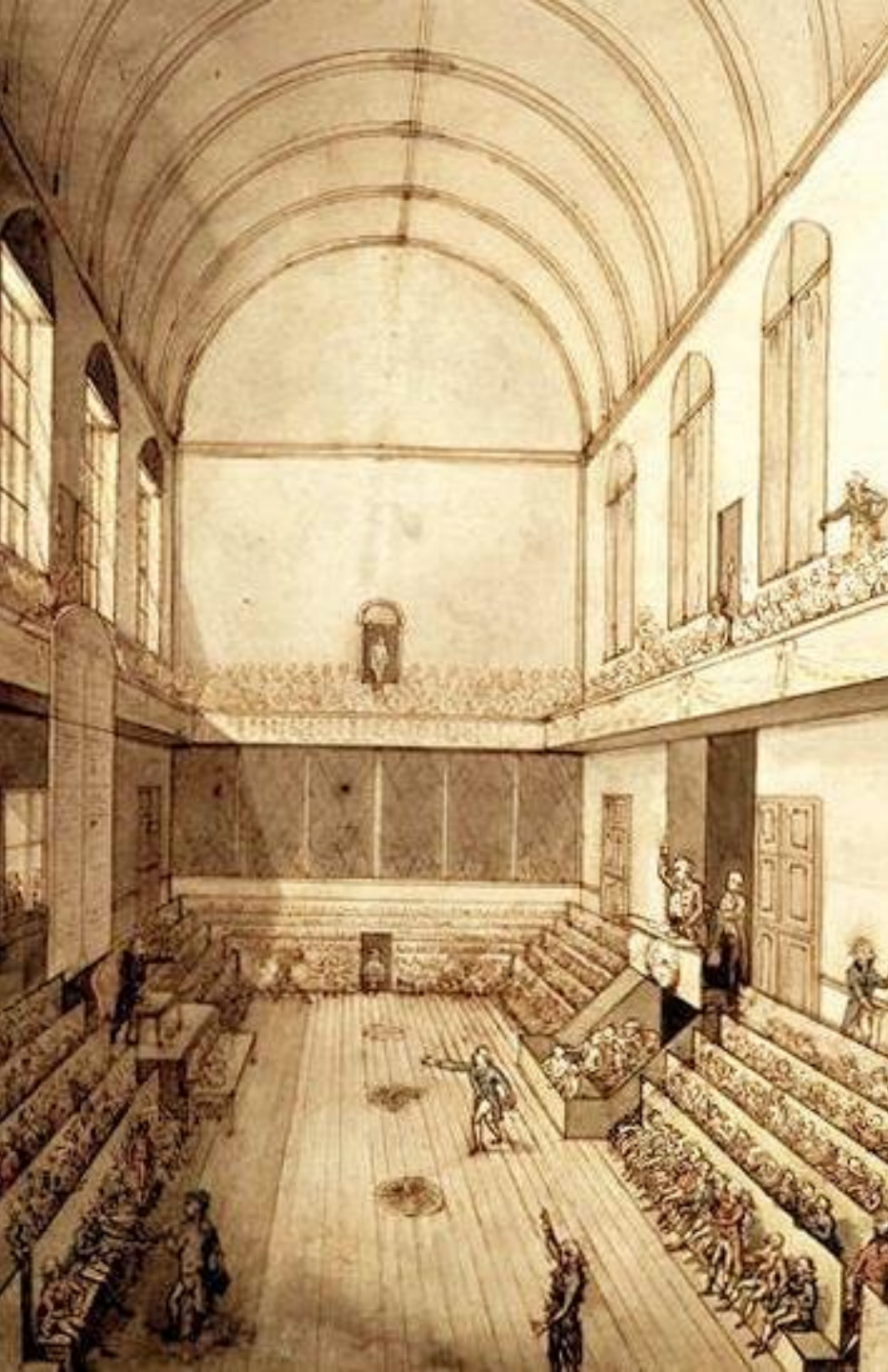
← háború kérdése: forradalmi Fro. ↔ feudális Eu.

1792: fr. hadüzenet Au.-nak és Poroszo.-nak

→ La Marseillaise megszületése

→ francia győzelem (nem végleges!)

→ börtönbe kerül

3. A Konvent

- tvhozó, végrehajtó – !!!

~200

~4-500

~100

- girondiak – **mocsár** – jakobinusok

erősebbel szavaz
kiszámíthatatlan

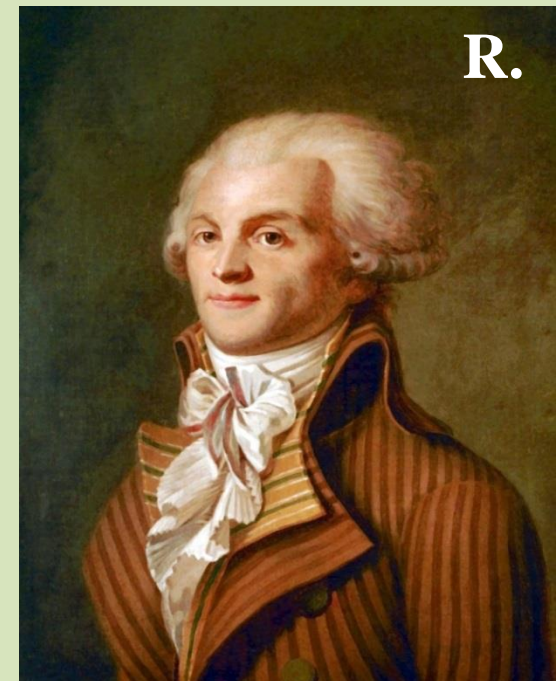

jobbo.
– mérsékelt

ROBESPIERRE
balo.
– radikális

jobb- / baloldali:
elnökhöz képest

a fr. forr.-ban
született
kifejezések!

R.

- a király pere

– gir.: élet

– jak.: †

„Nem lehet ártatlanul uralkodni”

(LOUIS ANTOINE SAINT-JUST) →

L ? „a terror arkangyala”

361 azonnali †

360 másféle szavazat

1793. jan. 21.: XVI. LAJOS

nyilvános kivégzése →

≈ 1649, 1918 – ?

- gazdasági helyzet
 - gir.: törvényes megoldás kell
 - jak.: tulajdon korlátozása

tulajdonhoz való jog < élethez való jog

„A legszükségesebb emberi táplálék éppen olyan szent, mint maga az élet. Ha embertársam élete vallja kárát kereskedői spekulációimnak, ez nem üzlet, hanem rablás, testvérgyilkosság.” (ROBESPIERRE)

javaslatok: rekvirálás

jegyrendszer

ármaximálás

terror – *„Halál a feketézőkre!”*

- a Gironde bukása

4. Jakobinus diktatúra (1793. jún. 2. – 1794. júl. 27.)

Ø alkotmányosság

első modern diktatúra

valamely boldogító eszme által legitimálva gyilkolnak

a) beszolg., ármx. → eredményes

b) parasztlázadások – Vendée, Lyon,
Bordeaux – TK 92/10.

- ← beszolgáltatás
- ← egyházellenesség
- ← kötelező újoncozás

• leverés ≈ népirtás ≈ asszimiláció – ?

1789 körül: Fro. lakosságának harmada-fele
nem tud franciául

okcitan, breton, baszk, elzászi

jakobinus vízió: asszimilációra alapozott, központosított nemzetállam

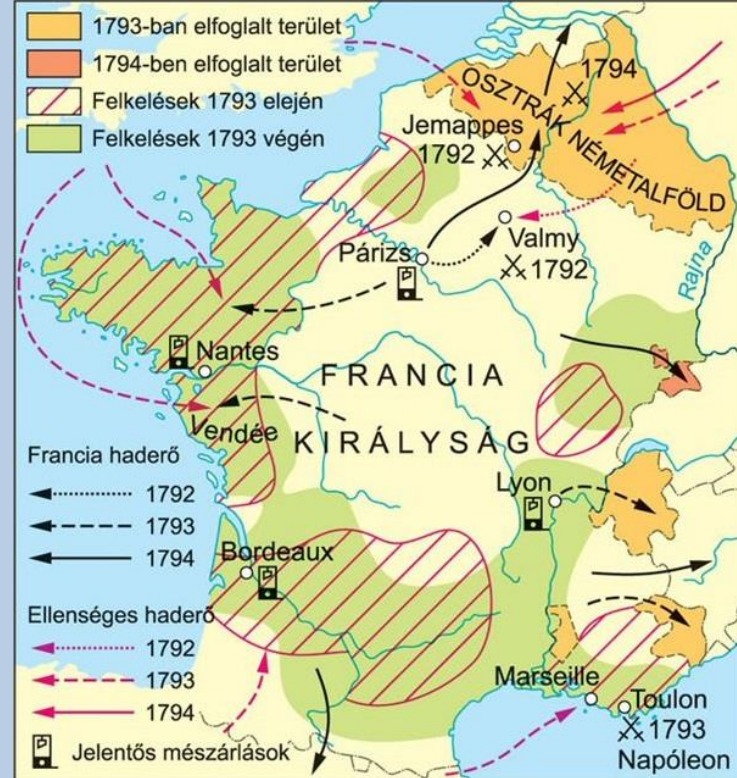
ma mi a helyzet Fro.-ban – ?

c) ált. hadkötelezettség (18–60 év)

lelkes, forradalmi sereg (NAPÓLEON 24 évesen táb.)

• eu.-i országok támadása – I. koalíció (NBr, Au, Poroszo.)

→ fr. katonai sikerek

d) forr. naptár:

1792. szept. 22. (közt.)

– 1809. XII. 31.

12 x 30 + 5 (6) toldaléknapp

(szept. 17–22.)

Ø hét (3 x 10 nap = dekád)

Ø 24 óra (10–10 nappali
és éjszakai óra)

cél – ?

PLUVIÔSE		VENTÔSE		GERMINAL		FLOREÂL		PRAIRIAL	
(Du 20 Janvier au 18 Fèv. ^{er} 1795.)		(Du 19 Fèv. ^{er} au 20 Mars. V. S.)		(Du 21 Mars. au 19 Avril. V. S.)		(Du 20 Avril. au 19 Mai. V. S.)		(Du 20 Mai. au 18 Juin. V. S.)	
n. l. 1. p. q. 8.	n. l. 1. p. q. 7. p. l. 15.	p. q. 7. p. l. 14.	p. q. 6. p. l. 13.	p. q. 5. p. l. 13.	n. l. 1. p. q. 8.	n. l. 1. p. q. 7. p. l. 15.	p. q. 7. p. l. 14.	p. q. 6. p. l. 13.	p. q. 5. p. l. 13.
p. l. 15. d. q. 23.	d. q. 23. n. l. 30.	d. q. 23. n. l. 29.	d. q. 20. n. l. 27.	d. q. 21. n. l. 27.	p. l. 15. d. q. 23.	d. q. 23. n. l. 30.	d. q. 23. n. l. 29.	d. q. 20. n. l. 27.	d. q. 21. n. l. 27.
p. 1 Lauréole.	p. 1 Tusilage.	p. 1 Primevère.	p. 1 Rose.	p. 1 Luzerne.	d. 2 Mouse.	d. 2 Cornouiller.	d. 2 Platane.	d. 2 Chêne.	d. 2 Hémerocal.
d. 2 Mouse.	d. 2 Cornouiller.	d. 2 Platane.	d. 2 Chêne.	d. 2 Hémerocal.	t. 3 Fragon.	t. 3 Violier.	t. 3 Asperges.	t. 3 Fougère.	t. 3 Trèfle.
t. 3 Fragon.	t. 3 Violier.	t. 3 Asperges.	t. 3 Fougère.	t. 3 Trèfle.	q. 4 Perce-neige.	q. 4 Troène.	q. 4 Tulipes.	q. 4 Aubépine.	q. 4 Angélique.
q. 4 Perce-neige.	q. 4 Troène.	q. 4 Tulipes.	q. 4 Aubépine.	q. 4 Angélique.	q. 5 Taureau.	q. 5 Bouc.	q. 5 Poule.	q. 5 Rossignol.	q. 5 Canard.
q. 5 Taureau.	q. 5 Bouc.	q. 5 Poule.	q. 5 Rossignol.	q. 5 Canard.	s. 6 Laurier-thim.	s. 6 Asaret.	s. 6 Bette.	s. 6 Ancolie.	s. 6 Mélisse.
s. 6 Laurier-thim.	s. 6 Asaret.	s. 6 Bette.	s. 6 Ancolie.	s. 6 Mélisse.	s. 7 Umadouxier.	s. 7 Alaterne.	s. 7 Bouleau.	s. 7 Muguet.	s. 7 Fromental.
s. 7 Umadouxier.	s. 7 Alaterne.	s. 7 Bouleau.	s. 7 Muguet.	s. 7 Fromental.	o. 8 Mézéréon.	o. 8 Violette.	o. 8 Jonquille.	o. 8 Champignon.	o. 8 Martagon.
o. 8 Mézéréon.	o. 8 Violette.	o. 8 Jonquille.	o. 8 Champignon.	o. 8 Martagon.	n. 9 Peuplier.	n. 9 Marceau.	n. 9 Aulne.	n. 9 Fougère.	n. 9 Seneçon.

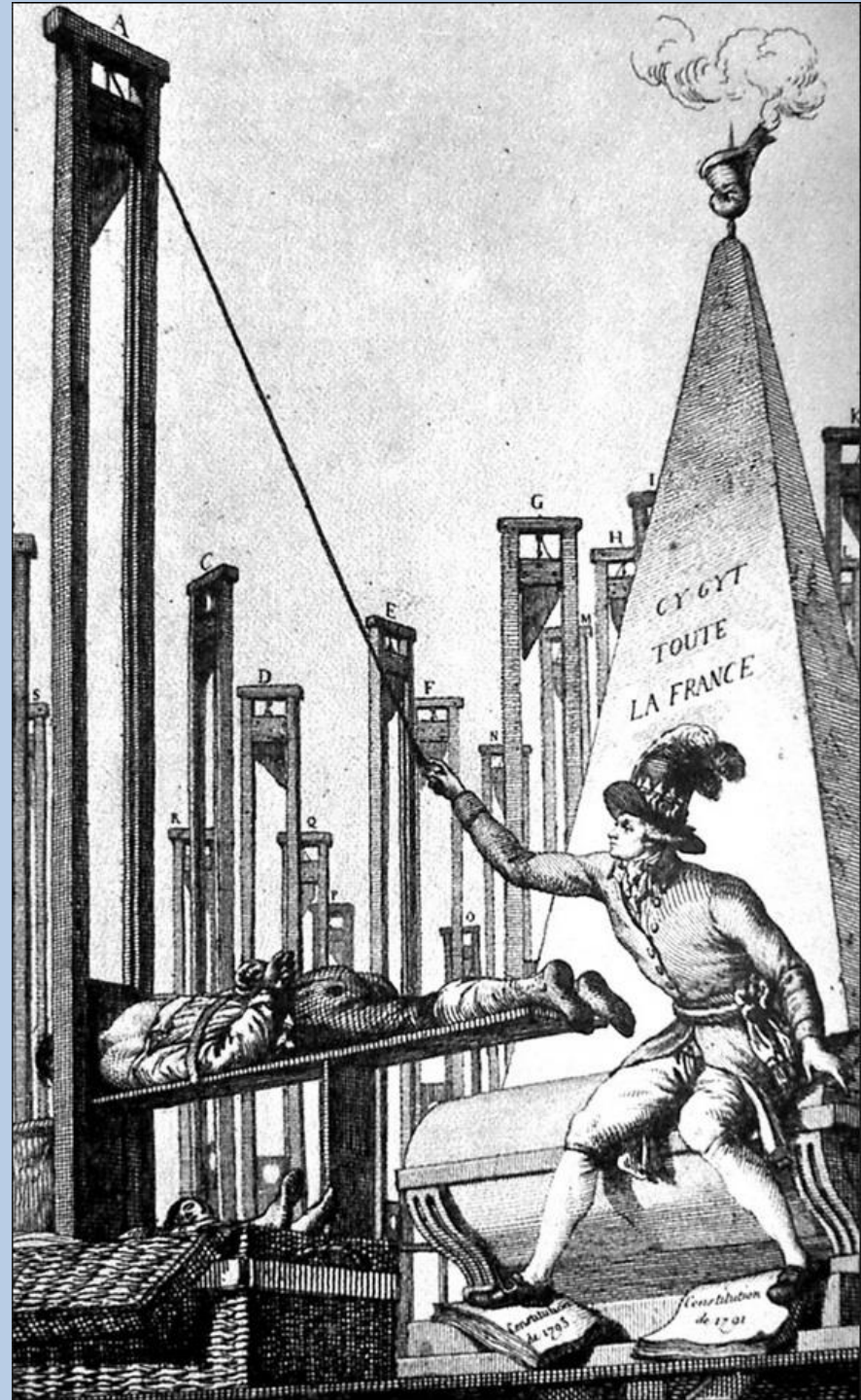
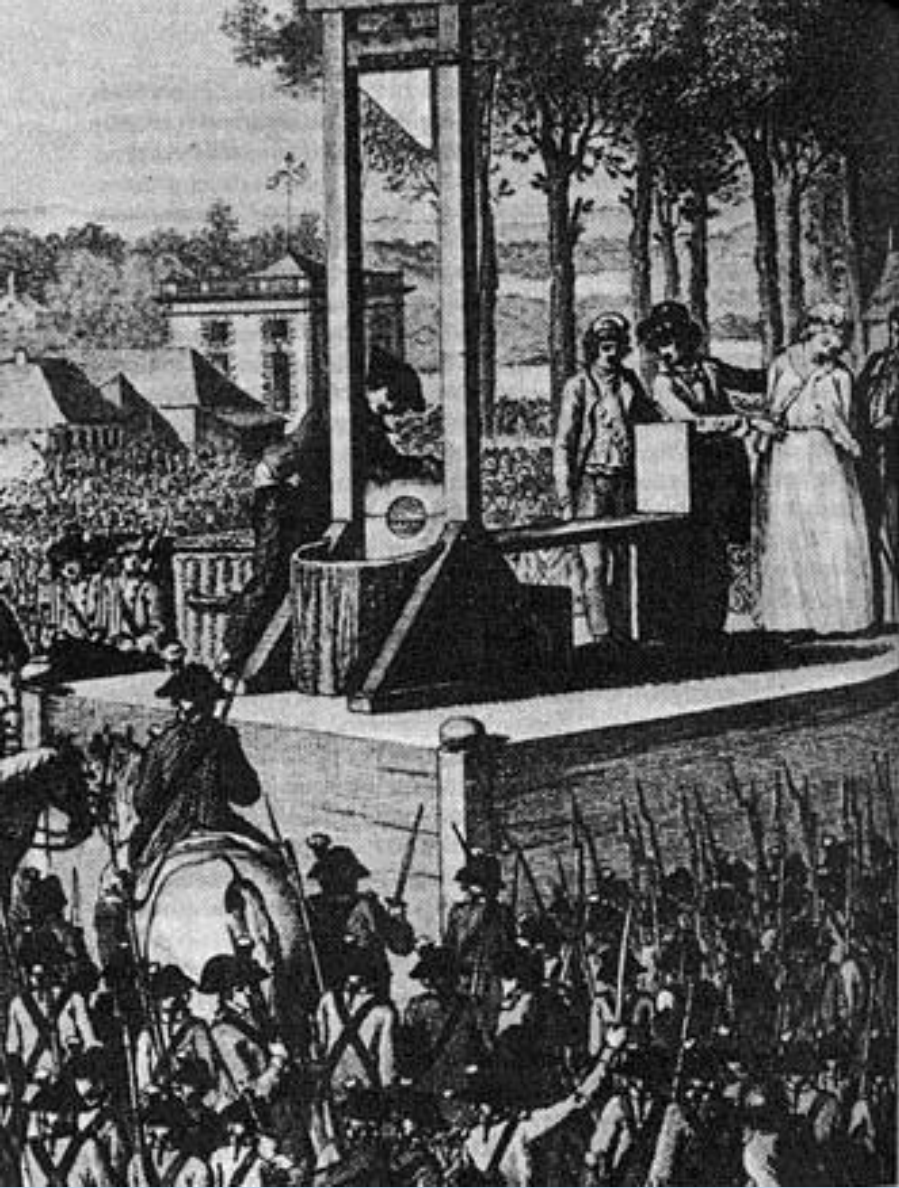
e) (műemlék)templomok sorának lerombolása

f) terror

g) Értelem kultusza (Le Culte de la Raison)
az „Ész templomában” – ?

h) hatalmi harc a jakobinusok között

→ végül R. is elveszíti bázisát

MARIE ANTOINETTE (+ DANTON...)

TK 93/11. – !

„a forradalom felfalja
saját gyermekeit” –!

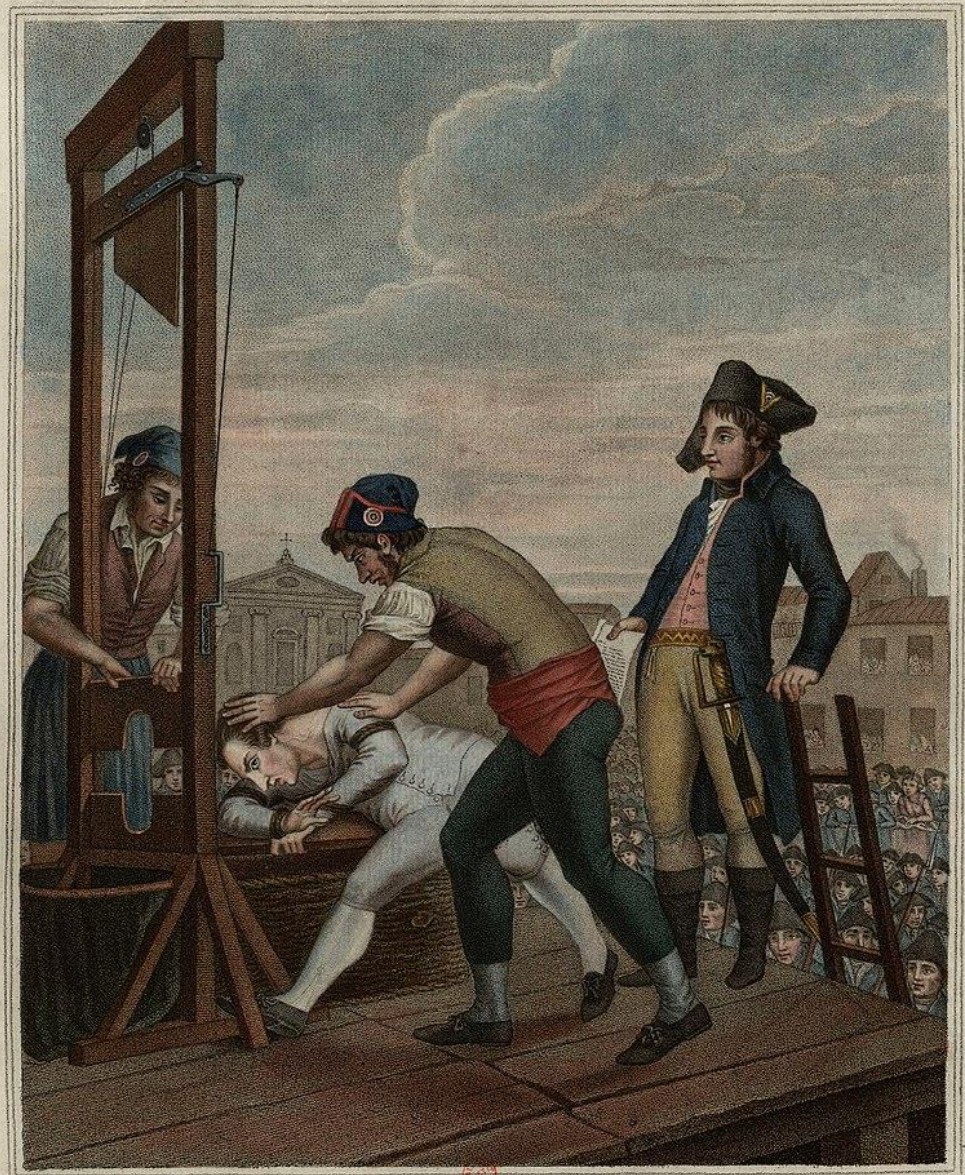

thermidor 9/10. éjszaka: ROBESPIERRE
letartóztatásakor megsebesül, egy
lövedék szétroncsolja az állkapcsát

*ROBESPIERRE lefejezése
1794. július 28-án délután*

5. Direktórium (1794 – 1799)

↳ „thermidori köztársaság”

Painted by J. Beys

Engraved by James Schornfleis

THE DEATH OF ROBESPIERRE
*Who was guillotined in Paris the 28th July 1794—
overthrown from his bloody Throne, endeavoring to escape from that punishment to which without remorse he had condemned so many thousands of innocent Victims.*

LA MORT DE ROBESPIERRE
*Qui fut guillotiné à Paris le 28 Juillet 1794 à 7 h.
du Soir renversé de Son Trône Sanguinaire,
et cherchant à éviter le Supplice; auquel sans
remords, il avait condamné tant de millions
d'innocentes Victimes.*

London Published the 30 of June 1799.

6. BONAPARTE NAPÓLEON

↳ családnev ↳ utónév [Nápolyból szárm.]

- 1769, Korzika – 1821, Szent Ilona szigete
anyanyelve! gyomorfekély, nem As!
- 169 cm
„kis káplár” → Európa ura
katonai zseni: **offenzív, helyi túlerő, helyszín**
- 1804–1814/15: császár – ?
Notre-Dame: NAP. VII. PIUS pápa jelen-
létében császárrá koronázza magát
- társadalom támogatója – **miért?**
- Code Napoleon / Code Civil – ?
polgári viszonyok megszilárdítása a cél
jogegyenlőség, magántul., Ø kiváltságok
pl. polgári ∞ és válás (Mo.: 1894)
- külp. cél: eu.-i hegemónia – ? ✓, kiv. NBr. és Oroszo.
- feudalizmus bomlasztása, liberalizmus és nacionalizmus (!) terjed
- **1814/15: bécsi kongresszus** → Eu. határainak újrarájzolása

JACQUES-LOUIS DAVID: *Bonaparte átkel a Nagy Szent Bernát-hágón,*
1800. május 20.
Musée de l'Histoire de France
(Versailles)